

«εἶδος φυτοῦ» «εἶδος ζώου». Πῶς δὲ εὐδοκιμήσει παρ' ἡμῖν ἡ ἀπὸ τῶν ἀπλῶν εἰς τὰς πολλαπλᾶς ἐννοιᾶς προαγωγή τῆς μαθητιώσης παιδικῆς ηλικίας ὅταν ἐλλείπωσι τὰ πρῶτα καὶ πολυάριθμα ὄργανα τῆς ἐκδηλώσεως τῶν ἀπλῶν ἐννοιῶν; Ἐν τῇ ὁρμῇ μεθ' ἧς ἐπέσομεν εἰς τὴν μανίαν τοῦ διὰ τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς διαπαιδαγωγῆσαι τὴν πρώτην μαθητικὴν ηλικίαν ὑπάρχει παρεξήγησις ἣν ὀφείλομεν ἐμβριθῶς μελετῆσαι, ὅπως ἐγκαίρως ἀποφύγωμεν ἄτοπα, ἅτινα μένοντα ἀδιόρθωτα πληρώσουσι τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν ἀμαθίας καὶ συντελέσουσιν εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ὀπισθοχώρησιν. Ἡ δὲ παρεξήγησις αὕτη προῆλθεν ἐκ τῆς ἐξῆς αἰτίας: Οἱ τὴν ἐποπτικὴν μέθοδον ἐν Εὐρώπῃ ἐγκωμιάσαντες καὶ εἰσαγαγόντες, οἱ διὰ τῆς γνώσεως τῶν πραγμάτων τοῦ κοινωνικοῦ βίου φρονούντες ἀρχεσθαι δεῖν τὴν διδασκαλίαν τῶν παιδῶν πρὸ ὀφθαλμῶν εἶχον τὴν τέως κρατοῦσαν μέθοδον τῆς ἐν τῇ ἐκμαθήσει τῆς Λατινικῆς ἀπώλειαν μακροῦ χρόνου. Ἡ τῆς γλώσσης δὲ ταύτης γραμματικὴ περὶ ἣν εὐθὺς ἐκ τῶν πρώτων μαθητικῶν ἐνιαυτῶν ἡσχολοῦντο, ὡς γραμματικὴ γλώσσης καὶ τύπους διαφόρους καὶ κατασκευὴν λόγου διάφορον ἐχούσης τῶν τύπων καὶ τῆς κατασκευῆς τῶν νεωτέρων Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν οὐδαμῶς ἐβοήθει τοὺς σπουδαστὰς αὐτῆς εἰς τὴν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν γλώσσῃ σύνθεσιν, ἐξαιρουμένων τῶν εἰς ἀνωτέρας μαθήσεις ἀσκουμένων, οἵπερ ὁμῶς καὶ αὐτοὶ ἔτεινον εἰς τὸ μιμεῖσθαι—κακῶς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ—τὰς τετορνευμένας περιόδους τοῦ Κικέρωνος καὶ κατ' αὐτὰς κανονίζειν ἢ μᾶλλον διαστρέφειν τὴν σύνταξιν τῶν ἰδίων ἐαυτῶν γλωσσῶν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ταῦτα λέγοντες ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν μεγάλην πληθὺν τῶν σπουδαστῶν καὶ οὐχὶ τοὺς ἐξόχους νόας οἵτινες διὰ τῆς μεγαλοφυΐας αὐτῶν κατενίκησαν τὰ ἐκ τῆς πρώτης κακῆς παιδεύσεως κωλύματα καὶ εἴτε περὶ τὰς ἐπισήμας εἴτε περὶ τὴν φιλολογίαν ἀσχοληθέντες κατέλιπον ἔργα ἀθάνατα ἐν ἀπαρμιῇ τῶν ἔθνους αὐτῶν ἰδιώματι συντεθειμένα. Πλὴν τούτου ἡ Λατινικὴ φιλολογία, ὡς φιλολογία κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ μιμήσεως τῆς ἐλληνικῆς παραχθεῖσα, οὐδὲ